

Steekproef methode (Kevin Vanhalst, ILVO)

Er werd voor de productie van de zoekkaarten voor haaien en roggen gekeken naar de algemene kennis over haaien en roggen. Deze steekproeven werden uitgevoerd op verschillende stakeholders nl: de Vlaamse visveiling, aan boord van commerciële vaartuigen, personeelsleden van het ILVO (Instituut voor landbouw en visserijonderzoek) en evenzo op mensen die geen affiniteit hebben met visserij.

Visveiling

Er werd bij het opstellen van de zoekkaarten voor haaien en roggen gekeken naar de algemene kennis bij personeelsleden van de Vlaamse visveiling. De steekproef werd uitgevoerd op 23/09/2015 in de veiling van Zeebrugge waarbij de test volgens 3 methoden uitgevoerd werd, namelijk:

- O.b.v. sortering van de roggen/haaien;
- O. b.v. soorten verzameld via commerciële zee-reizen en onderzoeksschepen;
- O.b.v. foto's van de soorten die terug te vinden zijn op de zoekkaarten.

Wegens weinig aangevoerde soorten en om de steekproef toch voldoende uit te breiden, werd geopteerd om eigen verzamelde exemplaren van haaien (4) en roggen (10) te gebruiken. Bij de 3de methode werden foto's gebruikt van alle mogelijke haaien (13) en roggen (14) die mogelijks door de Belgische vaartuigen gevangen worden. Hierdoor komen ook verboden soorten aan bod waardoor de sorteerders alerter moesten zijn bij deze soorten om te voorkomen dat deze toch per ongeluk in de veiling terechtkomen.

Sortering

Om de kwaliteit van de roggen optimaal te bewaren worden de roggen door elkaar in bakken bewaard en dadelijk in het ruim bewaard. Het sorteren van roggen vraagt extra tijd en indien men onvoldoende kennis heeft van de juiste identificatie van roggen, vraagt dit nog meer tijd. Ook het gebrek aan ruimte speelt soms een rol. Bij aanvoer van de roggen, wordt er in de visveiling gesorteerd op soort en gewicht. Om 22u begint te sortering van deze soorten, dit voor de kwaliteit en de versheid van de roggen zo goed mogelijk te houden. Tijdens de steekproef werd 2 bakken per persoon gemonitord, waarbij de sorteerders de roggen moesten benoemen. Bij gebrek aan diversiteit bij het aanvoeren van roggen zijn er slechts maximaal 5 soorten opgenomen in dit luik van de steekproef nl: stekelrog, blonde rog, gevlekte rog, kleinoogrog en grootoogrog. Bij de haaien zijn deze reeds gesorteerd per soort maar is er weinig diversiteit. Er werden 3 soorten opgenomen in dit luik van de steekproef nl: hondshaai, kathaai en gevlekte gladde haai.

Figuur 1 Het sorteren van roggen

Verzamelde soorten

De sorteerders moesten de verzamelde soorten benoemen aan de hand van parate kennis.

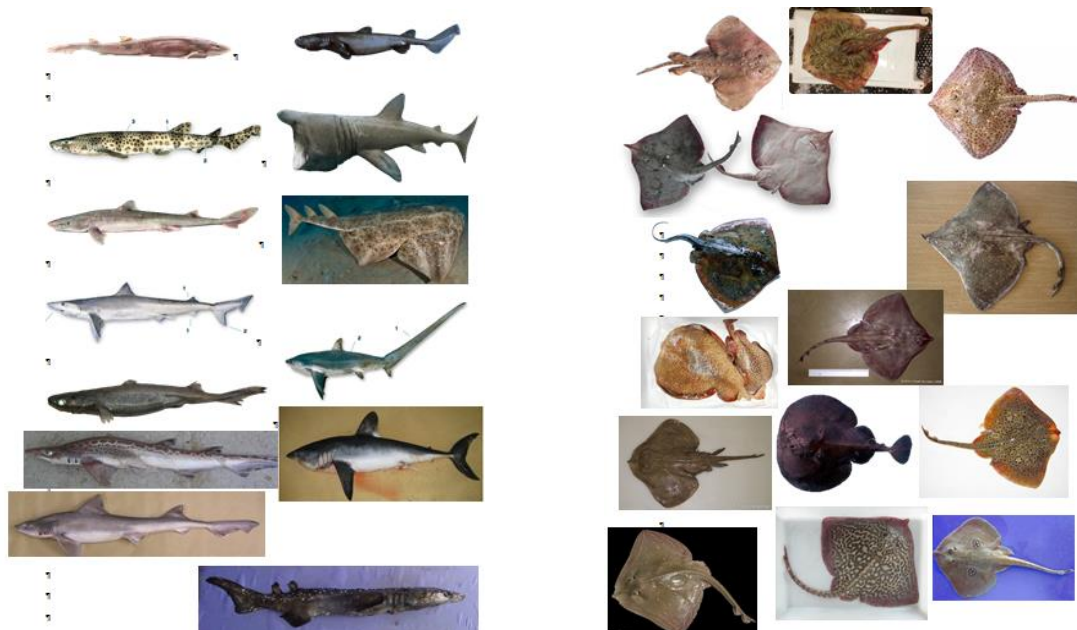
In totaal werden 14 verschillende soorten verzameld nl: sidderrog, gemarmerde sidderrog, pijlstaartrog, blonde rog, gevlekte rog, golfrog, stekelrog, vleet, kleinoogrog, grootoogrog, gevlekte gladde haai, hondshaai, kathaai en doornhaai.

Figuur 2 Soorten die verzameld werden

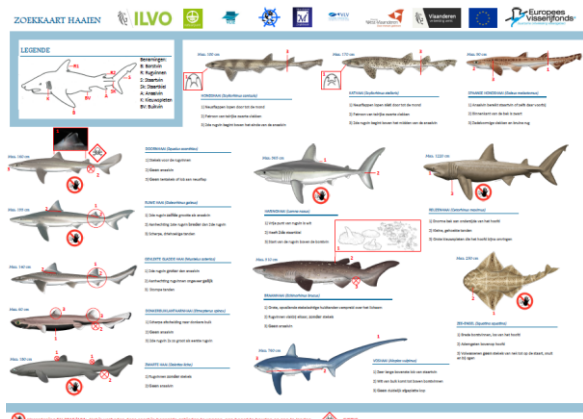
Foto's benoemen

Aan de hand van foto's vermeldden de sorteerders de juiste namen bij de foto's alle soorten kwamen hieraan bod zoals bij de zoekkaart.

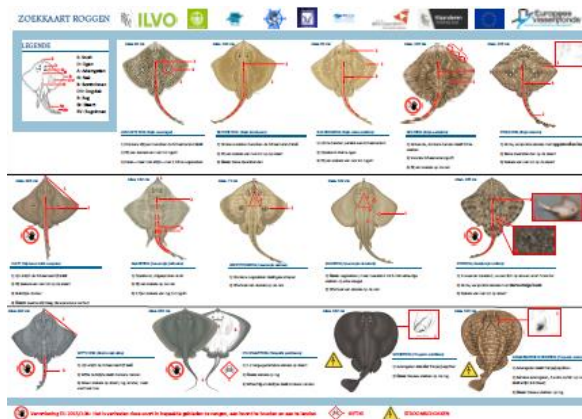

Figuur 3 Steekproef aan de hand van foto's

Na de testen op eigen kennis werden de 3 methodes opnieuw gescoord maar nu met de zoekkaart die de sorteerders konden raadplegen.

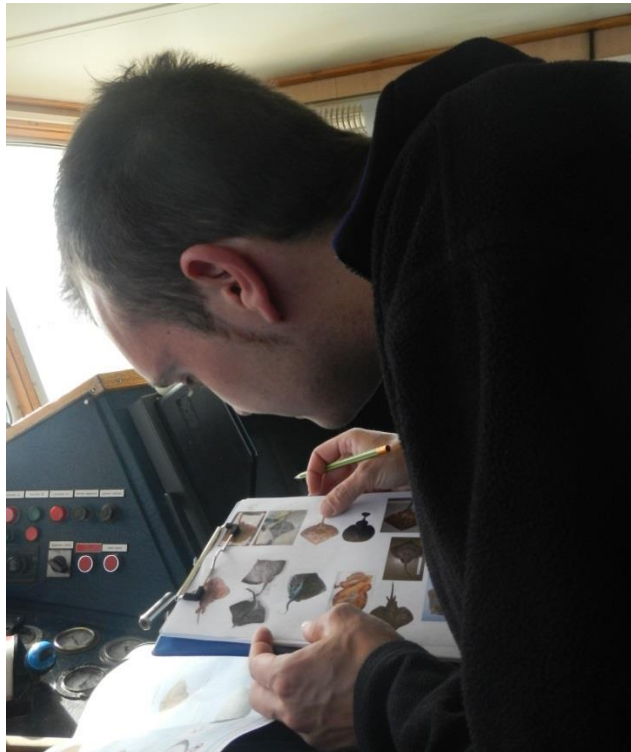
Figuur 4 Zoekkaart haaien

Figuur5 Zoekkaart roggen

Vissersvaartuigen

Er werd aan boord gegaan om de bemanning (vissers, matrozen, reders en schippers) hun kennis van de verschillende haaien en roggen te testen aan de hand van foto's (methode 3). Er werd eveneens gekeken als er voldoende kennis was van welke soorten mogen aangeland worden en welke niet mogen gevangen worden. Na het invullen van de steekproef werd een opleiding gegeven hoe de zoekkaart kan gebruikt worden en waarop men dient te letten. Hierna kregen ze opnieuw dezelfde foto's, met raadpleging van de zoekkaart.

Figuur 6: Schipper die steekproef uitvoert

Personen

Er werden verschillende mensen aangesproken om deel te nemen aan de steekproef (methode 3) die onderverdeeld konden worden in 2 groepen nl:

- wetenschappers + biologen van het ILVO;
- mensen zonder enige affiniteit met de visserij.

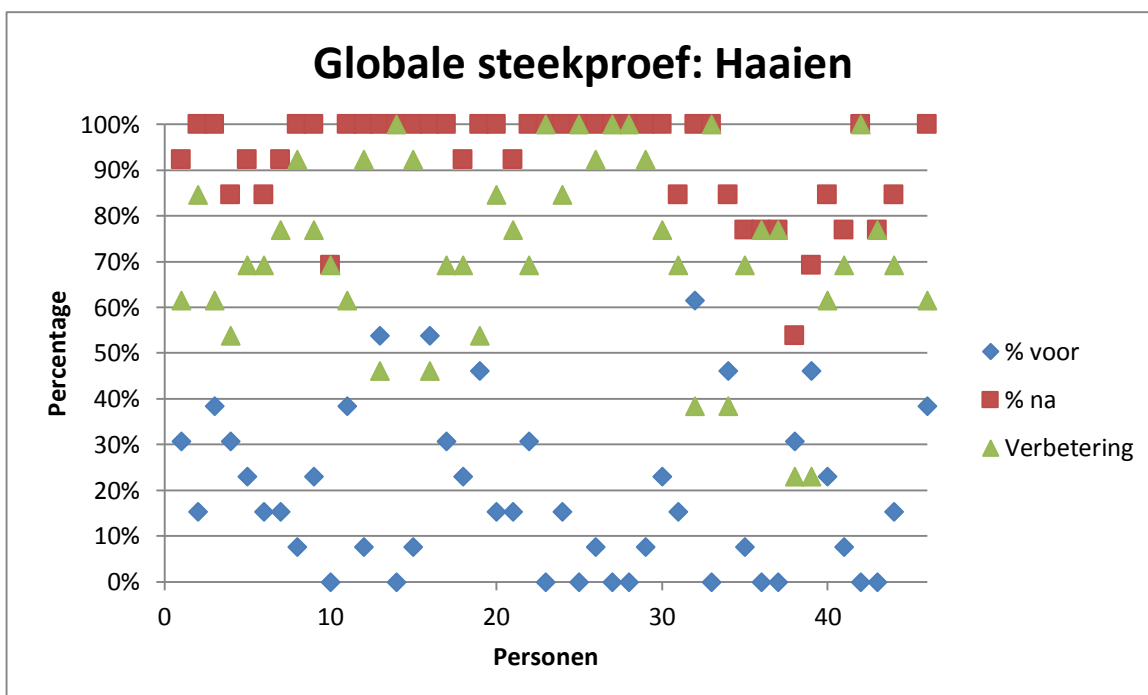
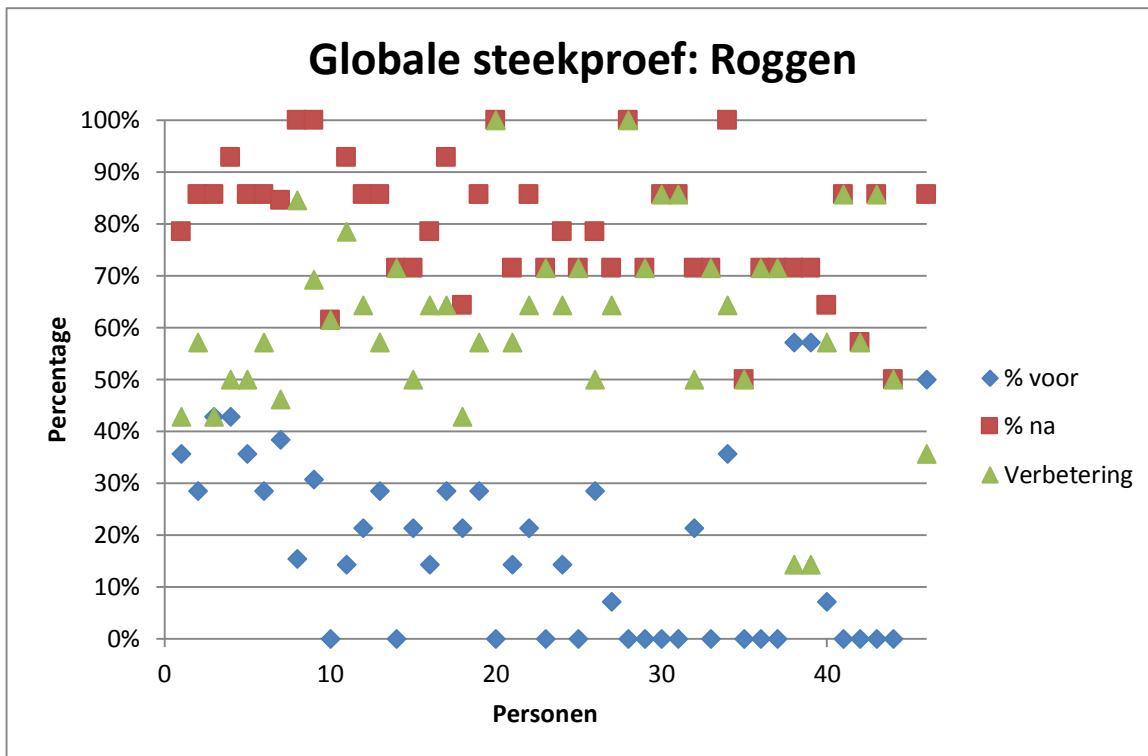
Resultaten

In totaal werden 46 mensen beoordeeld waarbij de kennis varieert van nihil tot redelijke kennis

Voor het gebruik van de zoekkaart werd de algemene kennis getest en gemiddeld werd 18% van de roggen, totaal van 14 soorten, goed ingevuld. Bij de haaien was dit gemiddelde 19%, totaal van 13 soorten.

Met de gebruik van de zoekkaart was het gemiddelde van correct ingevulde soorten 79% en bij de haaien was dit 92%.

Conclusie: Dankzij het gebruik van de zoekkaart zien we een gemiddelde verbetering van 62% bij de roggen en bij de haaien lag dit gemiddelde op 73%.

Visveiling

In totaal werden hier 6 mensen beoordeeld.

Methode 1: Sortering:

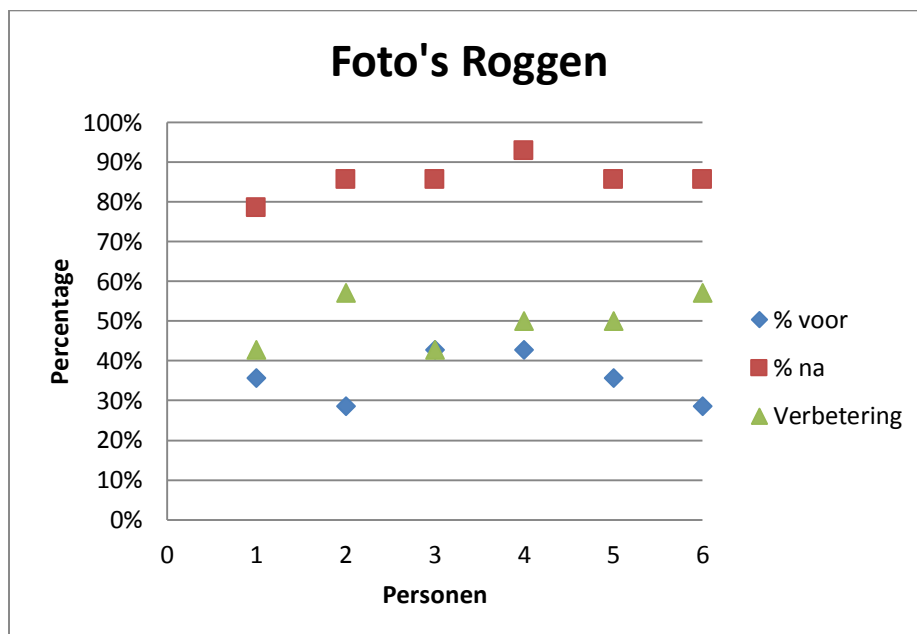
De score van alle 6 de personen was zowel 100% voor het gebruik van de zoekkaart als na 100%. Opvallend was wel dat bij beide steekproeven de dialectnamen gebruikt werd en niet de officiële benaming. Dit kan te wijten zijn door een goede voorkennis, soorten die altijd voorkomen, waardoor de zoekkaart niet gebruikt werd omdat ze de soorten reeds kenden.

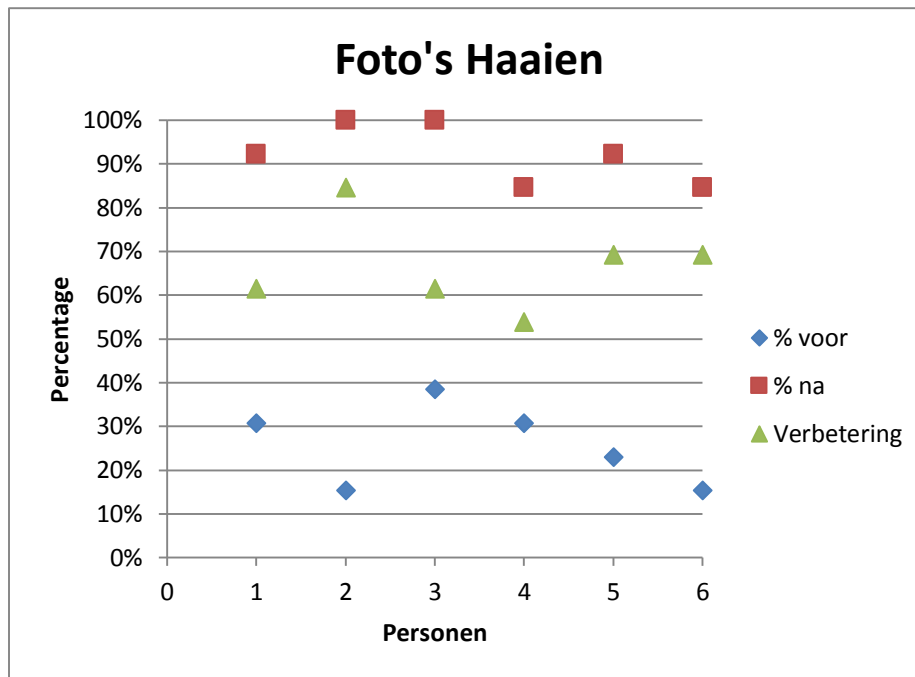
Methode 2: Foto's:

Voor het gebruik van de zoekkaart werd de algemene kennis getest en gemiddeld werd 36% van de roggen, totaal van 14 soorten, goed ingevuld. Bij de haaien was dit gemiddelde 26%, totaal van 13 soorten. Het lagere percentage van de haaien kunnen we linken aan de minder verschillende aangelande soorten in vergelijking met de roggen. Bij de correct ingevulde soorten werden enkel dialectnamen gebruikt doordat de officiële naam niet gekend was.

Met de gebruik van de zoekkaart was het gemiddelde van correct ingevulde soorten 86% en bij de haaien was dit 92%.

Conclusie: Dankzij het gebruik van de zoekkaart zien we een gemiddelde verbetering van 50% bij de roggen en bij de haaien lag dit gemiddelde op 67%. We merken op dat er een grotere verbetering is bij de haaien ivg met de roggen. Doordat roggen veel meer op elkaar lijken en soms maar een aantal kenmerken hebben die ze onderscheiden van elkaar is dit ook een moeilijkere categorie dan de haaien.

Methode 3: Verzamelde soorten:

Voor het gebruik van de zoekkaart werd de algemene kennis getest en gemiddeld werd 58% van de soorten, totaal van 14, goed ingevuld. Met gebruik van de zoekkaart was de correct ingevulde soorten gemiddelde 82%.

Conclusie: Dankzij het gebruik van de zoekkaart zien we een gemiddelde verbetering van 24%. We merken op dat er een lagere verbetering is bij deze methode ivg met methode 2 maar dit kan te wijten zijn aan verschillende factoren zoals: moeilijkere soorten niet voor hand, meer roggan dan haaien, goede voorkennis van de verzamelde roggan.

Vissersvaartuigen

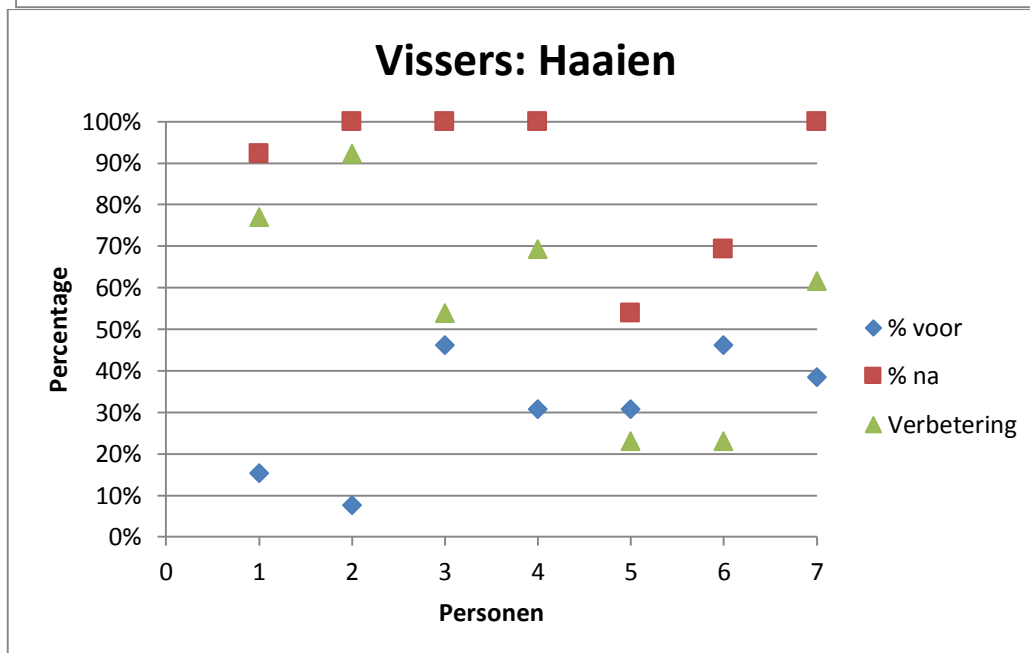
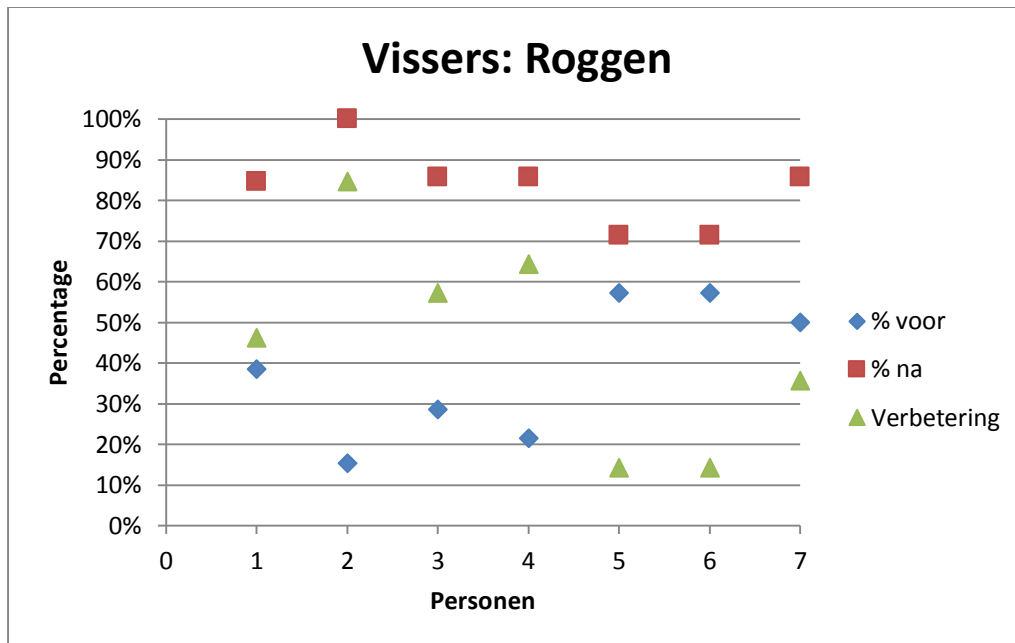
Er werden 7 mensen uit de visserij (reders, bemanning en schippers) benaderd om de steekproeven te doen op basis van methode 2. De voorkennis onder de vissers verschilt afhankelijk van boomkorvissers, hebben meer kennis, of kustvaartuigen.

Voor het gebruik van de zoekkaart werd de algemene kennis getest en gemiddeld werd 38% van de roggan, totaal van 14 soorten, goed ingevuld. Bij de haaien was dit gemiddelde 31%, totaal van 13 soorten. Bij de correct ingevulde soorten werden vooral dialecten gebruikt. De officiële benaming waren gekend van volgende soorten nl: hondshaai, pijlstaartrog en vleet

Met de gebruik van de zoekkaart was het gemiddelde van correct ingevulde soorten 84% bij de roggan en bij de haaien was dit 88%.

Conclusie: Dankzij het gebruik van de zoekkaart zien we een gemiddelde verbetering van 45% bij de roggan en bij de haaien lag dit gemiddelde op 57%. We merken op dat er een grotere verbetering is bij de haaien ivg met de roggan. Doordat de vissers meer verschillende roggan in de visgebieden vangen is de voorkennis groter dan die van de haaien. Bij het gebruik van de zoekkaart lijkt wel vissers met meer kennis eerst op hun algemene kennis af te gaan en bij soorten die ze niet kennen dan pas

te gebruiken. vissers met weinig kennis gaan ook beter en geconcentreerder de zoekkaart raadplegen.

Personen

In totaal werkten 32 mensen mee aan de steekproef op basis van methode 2. Deze groep werd ingedeeld in 2 groepen namelijk wetenschappers/biologen en mensen zonder visserij affiniteit.

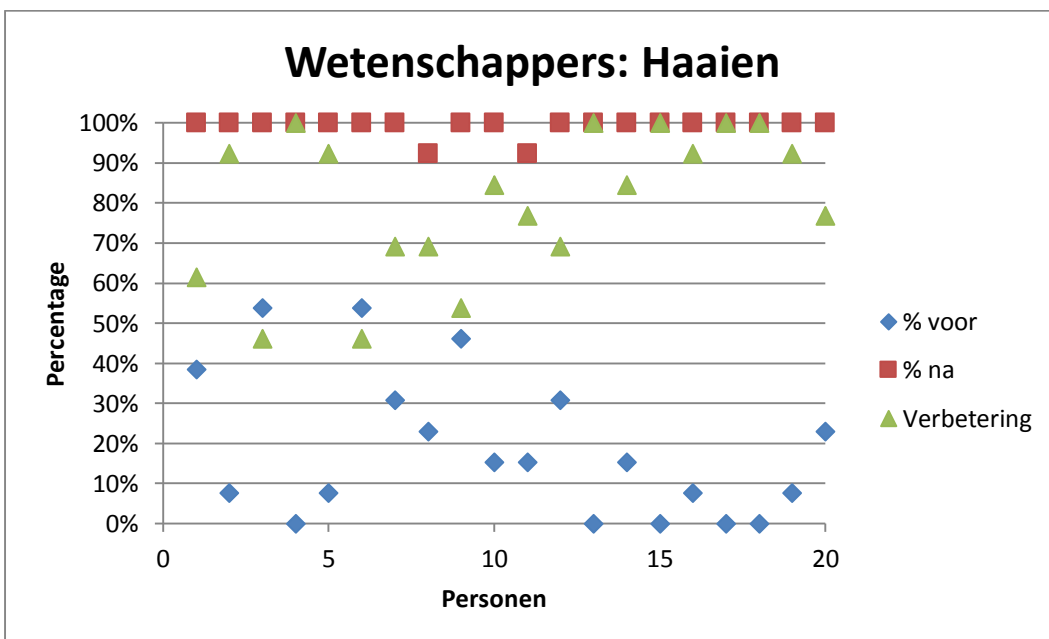
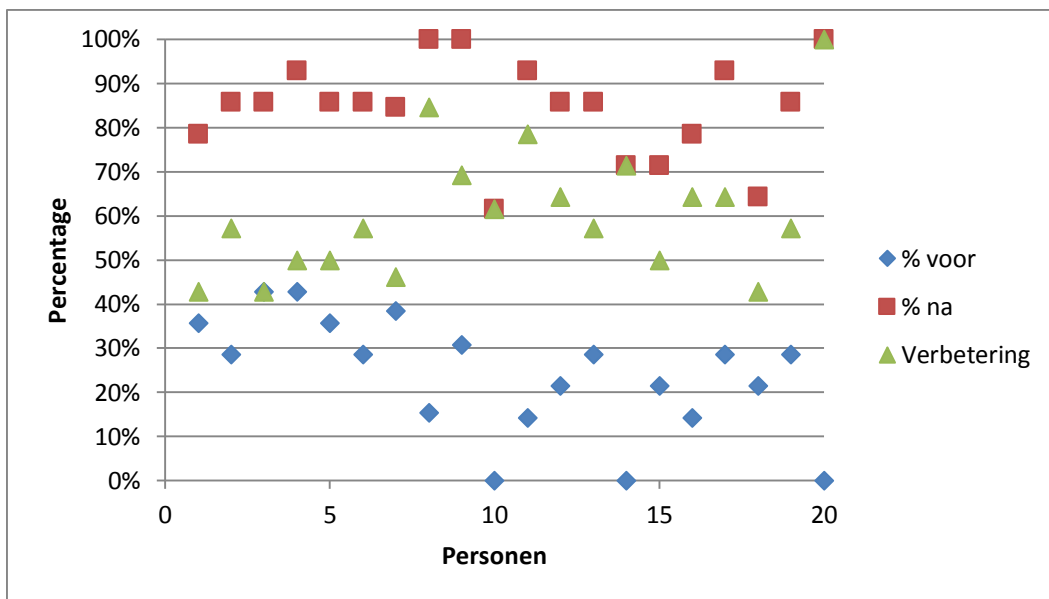
Wetenschappers/biologen

Er werden 20 wetenschappers uit het ILVO (instituut voor landbouw en visserij) benaderd om steekproeven te doen op basis van methode 2. De voorkennis onder de wetenschappers verschilt afhankelijk van hun opleiding, hieronder zaten biologen tussen maar ook mensen die een weinig voorkennis hadden.

Voor het gebruik van de zoekkaart werd de algemene kennis getest en gemiddeld werd 13% van de roggen, totaal van 14 soorten, goed ingevuld. Bij de haaien was dit gemiddelde 21%, totaal van 13 soorten. Bij de correct ingevulde soorten werden officiële benamingen ingevuld.

Met de gebruik van de zoekkaart was het gemiddelde van correct ingevulde soorten 79% en bij de haaien was dit 93%.

Conclusie: Dankzij het gebruik van de zoekkaart zien we een gemiddelde verbetering van 65% bij de roggen en bij de haaien lag dit gemiddelde op 72%. We merken op dat er een grotere verbetering is bij de haaien ivg met de roggen. Doordat foto's niet altijd alle details tonen waren de roggen toch iets moeilijker.

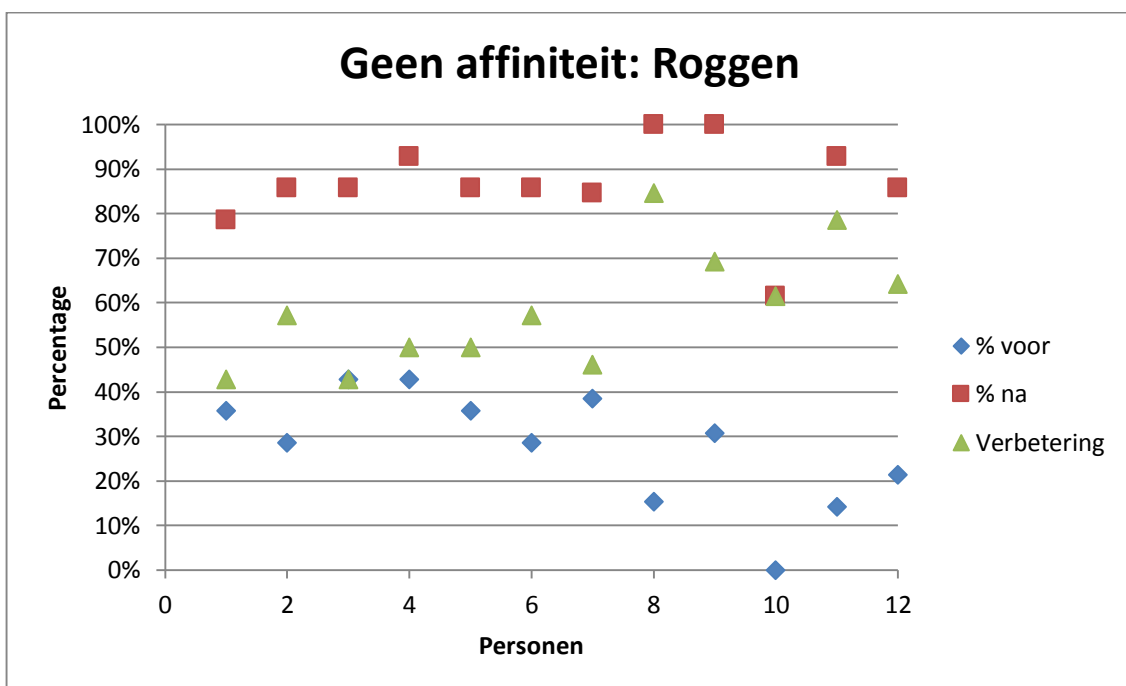
Zonder affiniteit

Er werden 12 mensen uit de visserij (reders, bemanning en schippers) benaderd om de steekproeven te doen op basis van methode 2. De voorkennis was heel gering.

Voor het gebruik van de zoekkaart werd de algemene kennis getest en gemiddeld werd 4% van de roggen, totaal van 14 soorten, goed ingevuld. Bij de haaien was dit gemiddelde 7%, totaal van 13 soorten. Bij de correct ingevulde soorten werden officiële namen gebruikt.

Met de gebruik van de zoekkaart was het gemiddelde van correct ingevulde soorten 76% en bij de haaien was dit 94%.

Conclusie: Dankzij het gebruik van de zoekkaart zien we een gemiddelde verbetering van 72% bij de roggen en bij de haaien lag dit gemiddelde op 87%. We merken op deze groep de beste vooruitgang boeken doordat er ook geen voorkennis is waardoor de zoekkaart nauwkeuriger bekeken wordt.

Geen affiniteit: Haaien

